

Fremtidsfullmakt og arv

v/advokat Line Karlsen Ask

Dagens agenda

Del 1- Fremtidsfullmakt

Hva er en fremtidsfullmakt?

Formelle krav? Innhold og omfang?

Hvordan og når kan en fremtidsfullmakt tas i bruk?

Del 2 - Arv

Hvem arver meg?

Hva kan jeg bestemme i testament?

Del 1: Fremtidsfullmakt

"Vanlig" fullmakt

Vergemål

Fremtidsfullmakt

Testament

Frisk

Ikke i stand til å
ivareta egne
interesser

Død

Sinnslidelse (herunder demens),
alvorlig svekket helbred

Verge eller fremtidsfullmakt?

Mentalt frisk:

Vanlig fullmakt, faste betalingsoppdrag, skriftlig fullmakt til bank, kontakt med NAV

Alternativ:

Vedvarende fremtidsfullmakt

Går over til å fungere som fremtidsfullmakt

Varig sykdomstilstand som gjør det nødvendig med hjelp:

Verge; standard løsning, regelstyrt, lite frihet, stor trygghet

Alternativ:

Fremtidsfullmakt

Tillitsbasert, stor frihet, mindre trygghet, ingen offentlig kontroll

Hva er en fremtidsfullmakt?

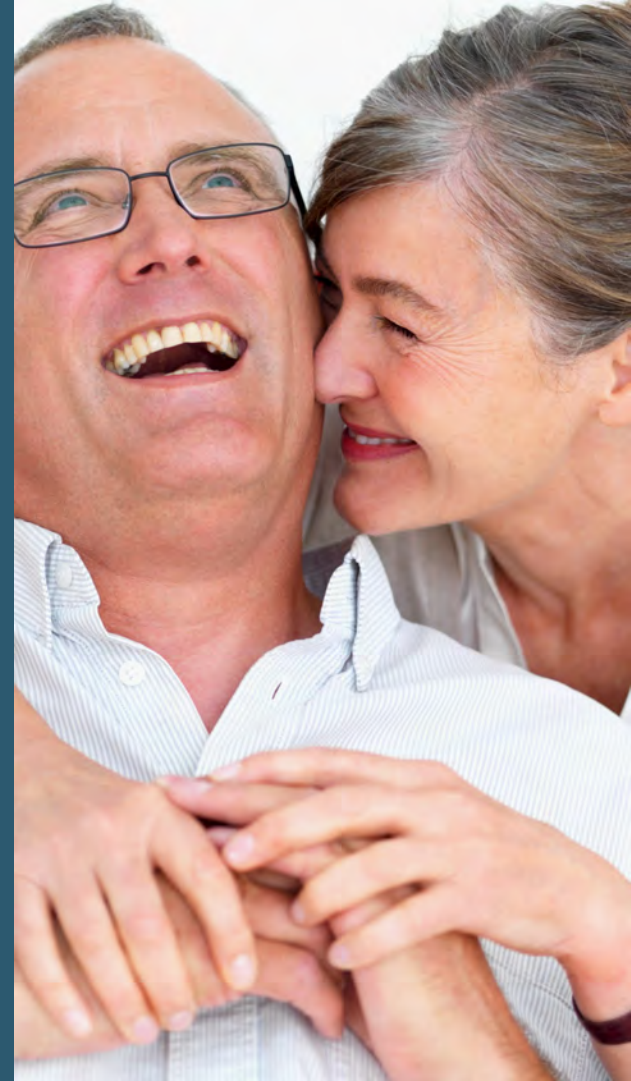
Økonomiske forhold

Personlige forhold

Fullmaktsgiver

Fullmektig

Regelverk: Vergemålsloven kapittel 10

Innhold og omfang

Eksempler på økonomiske forhold:

- Kjøp og salg av eiendeler som bil, bolig, hytte, innbo
- Betaling av gjeld og utgifter
- Forsikringsspørsmål
- Bankkonti, skattemelding
- Søknader om økonomiske ytelser
- Forskudd på arv

Eksempler på personlige forhold:

- Representasjon overfor NAV, kommune, sykehjem
- Hvor man skal bo
- Fritidsaktiviteter
- Lege- og tannlegeavtaler
- Klage på vedtak
- Søke om tjenester og ytelser fra det offentlige

Formkrav - vergemålsloven

Skriftlig.

To vitner – fylt 18 år

Fullmektigen selv, ektefellen, samboeren, barn eller barnebarn kan ikke være vitne

Vitnene skal begge være til stede ved fullmaktsgivers undertegning

Vitnene må vite at det er en fremtidsfullmakt, men behøver ikke vite fullmaktens innhold

Må fremgå klart at fullmakten skal ha fremtidsvirkning

Hvem kan være fullmektig?

Navngitt fysisk person

Over 18 år

Primærfullmektig

Sekundærfullmektig/reserve

En alene eller i fellesskap

Bosted betydning?

Ikrafttredelse

Ingen offentlig oppbevaringsordning!

Lege bestemmer når den trer i kraft

Fullmektig kan innhente en legeerklæring uten hinder av taushetsplikt for å få bekreftet tilstanden

Varsling? Til fullmaktsgiver, ektefelle/samboer, andre som fullmaktsgiver har bestemt

Stadfestelse? Krav fra bank, Kartverket, løsreregisteret, VPS

Ingen offentlig kontroll eller registrering

Ingen kontroll med fullmektigen

Statsforvalteren kan kreve opplysninger om fullmaktsforholdet, og kan pålegge regnskapsplikt

Ingen sanksjoner mot fullmektigen: Privatrettslig erstatningsansvar ved at fullmektigen kan bli erstatningsansvarlig, jf. avtaleloven § 25

Kan opprette vergemål for fullmaktsgiver

Eksempler på fremtidsfullmakt

På HELP sin nettside ligger både artikler og eksempel på fremtidsfullmakt, se

<https://help.no/rechtsomrader/arv/hva-er-fremtidsfullmakt>

HELP PODDEN, podcast om fremtidsfullmakt, se <https://help.no/rechtsomrader/arv/hva-er-fremtidsfullmakt#1>

Det finnes flere nettsteder som har lagt ut eksempler på fremtidsfullmakt, se

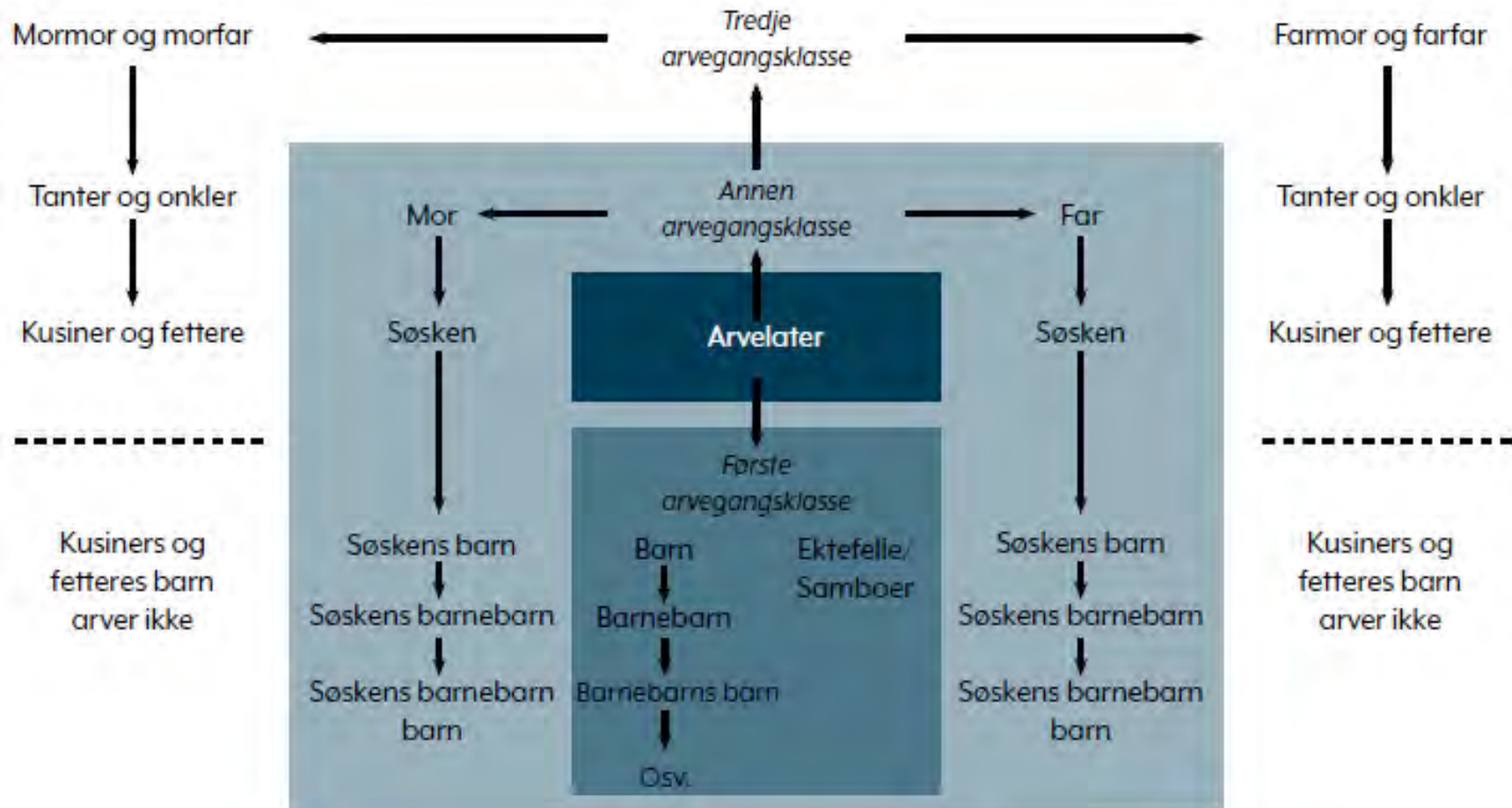
<https://www.statsforvalteren.no/nb/oslo-og-viken/vergemal/fremtidsfullmakt-og-alternativer-til-vergemal/>

<https://www.sivilrett.no/framtidsfullmakt/skjema>

DEL 2: Arv

Ektefelle/samboers arverett etter loven

Ektefellearv er $\frac{1}{4}$ hvis avdøde **har barn**, men minst 4G, jf § 8

Ektefellearv er $\frac{1}{2}$ hvis avdøde var **barnløs**, minst 6G, jf § 9

Samboere **med felles barn** arver 4G, § 12

Samboere **uten felles barn** arver ikke av hverandre

Arveretten kan utvides og begrenses i testament

1G = 118 620 fra 01.05.2023

Barns arverett etter loven

Livsarvinger, definisjon i § 2(2)

Pliktdelsarv, jf § 50 flg

2/3 av det en forelder etterlater seg

Begrenset til 15 G, ca kr 1 779 300)

Begrensning må gjøres i testaments form

Avdødes status	Arvinger i følge arveloven	Testasjonsadgang; hva som kan bestemmes i testament	Mørkegrønn = den del av arven som arvelater kan disponere over ved testament
Enslig uten barn	Slekten i.h.t. arvetavlen.	Fri testasjonsadgang.	 <ul style="list-style-type: none"> ■ 1
Enslig med barn	Barna med lik del til hvert barn.	<ul style="list-style-type: none"> - Arvelater kan disponere over inntil 1/3 av det han etterlaterseg. - Kan <i>begrense</i> hvert barns arv til maksimalt 15G og la det overskytende gå til testamentsarvinger. 	 <ul style="list-style-type: none"> ■ Fri tredel ■ Pliktbarn arv barn 2/3
Gift (*) ingen barn	Ektefellen arver én halvpart (dog minst 6G = som pt utgjør kr 711 720), slekten i.h.t. arvetavlen arver den andre halvpart (evt. rest etter minste arv). Hvis avdøde ikke har arvinger i andre arvegangsklasse (foreldre/søsken/tantebarn etc.), arver ektefellen alt.	<ul style="list-style-type: none"> - Kan fritt disponere over inntil halvparten av det en etterlaterseg uten å informere ektefellen. - Hvis ektefellen beviseliger informert, kan alt over 6G testamenteres til andre. 	 <ul style="list-style-type: none"> ■ Testasjonsfritt ■ Ektefelle arv

<p>Samboer (**) ingen barn</p>	<p>Slekten i.h.t. arvetavlen.</p>	<p>Fri testasjonsadgang.</p>	 <p>■ 1</p>
<p>Gift med barn</p>	<p>Ektefellen arver en firedel (dog minst 4G=som pt utgjør kr 474 480 kr), barna arver $\frac{3}{4}$ på deling (evt. rest etter minste arv).</p>	<p>- Kan disponere over 1/12 av det en etterlater seg, dog går minst 4G til ektefellen.</p> <p>- Hvis ektefellen beviselig er informert, kan den del som overstiger 2/3 (til barna) pluss 4G (til ektefellen) disponeres over ved testament.</p> <p>- Kan <i>begrense</i> hvert barns arv til maksimalt 15G</p>	 <p>■ Fri 1/12</p> <p>■ Plikt del barn 2/3</p> <p>■ Ektefelle arv 1/4</p>
<p>Samboer med felles barn</p>	<p>Samboer arver 4G, barna arver resten på deling.</p>	<p>- Kan ved testament disponere over den del som overstiger 2/3 (til barna) pluss 4G til samboer.</p> <p>- Hvis samboeren beviselig er informert, kan testator <i>frata</i> samboerens arverett til 4G og/eller uskifterett.</p> <p>- Kan <i>begrense</i> hvert barns arv til maksimalt 15G</p>	 <p>■ Testasjonsadgang</p> <p>■ Plikt del barn 2/3</p> <p>■ 4 G til samboer</p>

Forskudd på arv

Gjør som du vil mens du lever

Ikke krav til lik behandling av barn i levende live

Ønske om lik fordeling? Avkorting i arv, jf § 75

Ingen arveavgift eller beløpsbegrensninger på gaver

NB! Arvemottager må beviselig være informert om at gaven er et forskudd på arv som skal avkortes

“Here’s a twenty. Go nuts.”

Hva er uskiftet bo?

Utsetter arveutdeling etter førsteavdøde helt eller delvis

Lengstlevende får full disposisjonsrett under uskifte med de unntak som følger av lov, testament eller avtale

Gaver?

Ny samboer? Nytt ekteskap?

Kontrollmulighet?

Ikke alltid gunstig å sitte i uskiftet bo!

Hva er et offentlig skifte?

Når kan offentlig skifte kreves?

Kostnad? Hvem betaler? Utgiftene ved skiftet belastes dødsboet så fremt det finnes midler i boet. Den som begjærer offentlig skifte må som hovedregel stille sikkerhet for bobehandlingen ca kr 35 000-50 000

Bostyrers oppgaver?

Saksforberedende møte?

Når er det fornuftig? Mangler kunnskap! Behov for kunnskap tilbake i tid

DOMSTOL
ADMINISTRASJONEN

Erik Ribskog
Flat 3, 5 Leather Lane
Liverpool, GB-L2 2AE
Storbritannia
Storbritannia/Nord Irland

Faktura
Ordnr: 984195798
Telefon: 64 00 30 00
Epost: foil_mail@domstol.no
Fakturanr: 31009420
Fakturadato: 13.04.2010
Forfallsdato: 03.05.2010
Kundenr: 27551
Ordrenr: 110008826
Side 1 / 1

Deres bestiller: Erik Ribskog
Deres ref: Erik Ribskog
Vår ref: Tove Pilekog

Artikkel	Enhet	Antall	Enhetspris	Beløp i NOK
10-055438DBO	STK	25,00	860,00	21 500,00
Sikkerhetsstillelse offentlig skifte K... Ribskog død 13.09.1999				
Sum w/ MVA:				21 500,00
MVA:				0,00
Å betale i NOK:				21 500,00

Spørsmål om denne faktura rettes til: Folio tingrett, tlf. 64 00 30 00

Hva er et privat skifte?

Et privat skifte innebærer at en eller flere av arvingene utfører arbeidet med skiftet. For at et dødsbo skal skiftes privat, må enten ektefelle eller minst én av de andre arvingene overta boet til privat skifte. Ved å overta til privat skifte påtar arvingene seg fullt ansvar for avdødes gjeld.

Hvis gjelden viser seg å være større enn formuen, må arvingene selv dekke underskuddet

Unntak:

- dødsboer hvor bruttoverdien er mindre enn 3G, da er gjeldsansvaret begrenset til boets verdi, jf al §116(2)
- der alle arvinger er mindreårige, jf § 116(3)

Noen har dødd,
nå skal barna dele

Arven

Det kommer til å bli
et helvete.

*Bror mot bror,
søster mot søster.
Hele slekta vil fly
i tottene på hverandre*

Bisettelsen vil gå som normalt,
så bærer det rett til advokaten.
Den jævelen.

 HELP